

Artykuł o projektach EA i BW z dziennika Rzeczpospolita z 5.06.2013 r.

Samorząd Województwa Mazowieckiego wraz z powiatowymi i gminnymi samorządami województwa mazowieckiego realizuje dwa projekty kluczowe wspierające rozwój regionalnej infrastruktury informacji przestrzennej oraz budowę systemów e-administracji, współfinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego. Projekt „Przyspieszenie wzrostu konkurencyjności województwa mazowieckiego, przez budowanie społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy poprzez stworzenie zintegrowanych baz wiedzy o Mazowszu” (BW) oraz projekt „Rozwój elektronicznej administracji w samorządach województwa mazowieckiego wspomagającej niwelowanie dwudzielności potencjału województwa” (EA) są przedsięwzięciami realizowanymi wspólnie przez ponad 90 proc. samorządów gminnych i powiatowych na Mazowszu (39 powiatów oraz 283 gminy (BW) i 36 powiatów wraz z 278 gminami (EA)). Zasadnicze cele obu projektów ukierunkowane są na wsparcie rozwoju regionalnego oraz wyrównywanie szans województwa mazowieckiego w stosunku do innych regionów europejskich, niwelowanie dwudzielności potencjału województwa oraz aktywizację obywateli i przedsiębiorców w procesach inwestycyjnych.

Przedmiotem współpracy samorządów terytorialnych jest wzmocnienie sprawnej realizacji zadań publicznych przez gminy i powiaty województwa mazowieckiego poprzez uruchomienie e-usług, elektronicznego obiegu dokumentów, elektroniczną obsługę obywateli oraz rozwój portalu Wrota Mazowsza integrującego i udostępniającego dane i usługi elektroniczne w województwie mazowieckim, ponadto wypracowanie i wdrożenie modeli danych i metadanych oraz utworzenie baz wiedzy o regionie, wdrożenie systemów informatycznych ułatwiających wykorzystanie danych przestrzennych w procesach gospodarczych, ekonomicznych i społecznych.

Celem realizacji projektów jest przyspieszenie budowy społeczeństwa informacyjnego w regionie mazowieckim poprawa jakości życia mieszkańców, zwiększenie konkurencyjności regionu w układzie międzynarodowym.

Poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu w warunkach zrównoważonego rozwoju oraz funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego powinna wpłynąć na optymalizację kosztów utrzymania tych jednostek.

Jednocześnie wsparcie procesu przekształcenia do standardowej postaci elektronicznej rejestrów publicznych i innych zbiorów danych prowadzonych przez administrację publiczną Mazowsza podniesie na wyższy poziom aktualność i wiarygodność rejestrów publicznych.

Uzyskanie efektów projektów zostanie osiągnięte poprzez:

- a) utworzenie gminnych i powiatowych węzłów infrastruktury informacji przestrzennej, zharmonizowanych i zaktualizowanych baz danych (georeferencyjnych i tematycznych) u wszystkich Partnerów Projektu BW; zadanie to obejmuje utworzenie bazy danych obiektów topograficznych dla obszaru 23 powiatów, cyfryzację i aktualizację części zbiorów danych ewidencji gruntów i budynków, mapy zasadniczej, klasyfikacji gruntów w 39 powiatach, planów zagospodarowania przestrzennego gmin, studiów uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania w 285 gminach, ewidencji miejscowości ulic i adresów w 240 gminach, planów uproszczonego urządzania lasu w 39 starostwach, w/w zbiory danych zawierają informacje o sposobie zagospodarowania i przeznaczeniu terenu Mazowsza, a także jego walorach gospodarczych i przyrodniczych i będą stanowić podstawę regionalnej infrastruktury informacji przestrzennej;

b) opracowanie i wdrożenie jednolitych dla wszystkich Partnerów Projektu EA systemów teleinformatycznych, dotyczących elektronicznego obiegu dokumentów i zarządzania dokumentami, elektronicznej skrzynki podawczej, przestrzennej lokalizacji pism i spraw, realizacji płatności drogą elektroniczną oraz wewnętrznych systemów dziedzinowych (obsługi prac rady powiatu/gminy, obsługi zamówień publicznych, obsługi ewidencji nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, ewidencji zezwoleń na lokalizację w pasie drogowym i na zajęcie pasa drogowego, ewidencji zabytków, obsługi ewidencji zezwoleń na sprzedaż alkoholu) ułatwiających:

- obywatelom - dostęp do informacji o gromadzonych zasobach danych oraz dostęp do tych danych;
- przedsiębiorcom - lepsze wykorzystanie wewnętrznego, gospodarczego i przestrzennego potencjału regionu, w tym lokalizację nowych inwestycji;
- jednostkom samorządu terytorialnego - racjonalne zarządzanie przestrzenią geograficzną województwa mazowieckiego, w tym uaktywnienie rezerw terenowych oraz promocję terenów przygotowanych pod działalność gospodarczą;
- aktywizację obywateli oraz przedsiębiorców w procesach inwestycyjnych związanych z obrotem nieruchomościami poprzez utworzenie dostępu do baz wiedzy o Mazowszu oraz do systemu informatycznego wspomagającego formułowanie i udostępnianie ofert o nieruchomościach przeznaczonych pod inwestycje;

c) podniesienie na wyższy poziom standaryzacji, jednolitości i harmonijności rozwiązań w zakresie e-administracji, a w konsekwencji automatyzację części procesów zarządzania oraz wytwarzania i archiwizacji dokumentów;

d) wdrożenie jednolitych, standardowych mechanizmów, opartych na technologii teleinformatycznej, umożliwiających wymianę informacji, w tym informacji przestrzennej, gromadzonej na różnych poziomach administracji publicznej;

e) zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów informacyjnych administracji publicznej;

f) usprawnienie obsługi obywateli i przedsiębiorców poprzez:

- umożliwienie obywatelom i przedsiębiorcom korzystania z usług świadczonych przez administrację publiczną drogą elektroniczną;
- zapewnienie dostępu do danych zawartych w rejestrach publicznych i innych zbiorach prowadzonych przez administrację publiczną na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim.

Powyższe projekty są prowadzone na zasadach partnerskiej współpracy w ramach warunków określonych w umowach zawartych z 285 Gminami i 39 Powiatami. Rolę Lidera, koordynującego podejmowane działania, pełni Samorząd Województwa Mazowieckiego. Wszystkie inicjatywy konsultowane są z Partnerami Projektów oraz zatwierdzane do realizacji przez Komitety Sterujące. Samorząd Województwa Mazowieckiego zapewnia od strony organizacyjnej między innymi prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych i reprezentuje Partnerów Projektów jako Zamawiający podczas realizacji zawieranych umów.

Zaangażowanie w realizację Projektów tak szerokiego grona Partnerów gwarantuje, że uzyskane efekty w sposób kompletny spełnią będą oczekiwania użytkownika. Jednocześnie dzięki stabilności

i trwałości form instytucjonalnych uczestników, wyniki Projektów mają szansę zostać wykorzystane w sposób trwały i pozytywnie wpłynąć na realizację zadań publicznych ponad 90% gmin i powiatów województwa mazowieckiego.

W ramach realizacji Projektu BW tworzone są standardowe i zharmonizowane bazy danych, stanowiące podstawę regionalnej infrastruktury informacji przestrzennej. Konwersji do postaci cyfrowej poddane zostały między innymi bazy danych powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, utworzone zostały bazy danych obiektów topograficznych dla obszaru 23 powiatów, do postaci cyfrowej przetwarzane są będące w posiadaniu Partnerów Projektu studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ponadto opracowana została koncepcja modelu danych dla dokumentów planistycznych: miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa. W ramach podjętych prac projektowych zostanie opracowana i wdrożona aplikacja przeznaczona do prowadzenia rejestru dokumentów planistycznych na poziomie gminnym.. Opracowywany jest również model danych dla uproszczonego planu urządzania i inwentaryzacji stanu lasów niepaństwowych oraz definiowane wymagania funkcjonalne dla aplikacji komputerowej służącej do ich prowadzenia. Podjęte do tej pory i zakończone już działania pozwoliły na uzyskanie nowej jakości w funkcjonowaniu Jednostek Samorządu Terytorialnego zaangażowanych w realizację Projektu. Cyfryzacja i uporządkowanie prowadzonych baz danych przestrzennych nie tylko zwiększa ich wiarygodność lecz także czyni je łatwiejszymi do wykorzystania. Opracowane i wdrożone mechanizmy oparte na technologii teleinformatycznej, ułatwią jednostkom samorządu terytorialnego racjonalne zarządzanie przestrzenią geograficzną województwa mazowieckiego, w tym uaktywnienie rezerw terenowych oraz promocję terenów przygotowanych pod działalność gospodarczą.

Prace wykonane w ramach Projektu EA spowodują sprawniejszą realizację zadań publicznych nałożonych na Partnerów Projektu. Efekt ten zostanie osiągnięty dzięki wdrożeniu systemu teleinformatycznego e-Urząd, umożliwiającego wspólną oraz prowadzoną w sposób jednolity realizację nałożonych zadań. We wdrażanym systemie będzie elektroniczny obieg dokumentów, elektroniczna obsługa obywateli, będzie także wspomaganie prowadzenia przewidzianych prawem rejestrów i ewidencji w zakresie wybranych systemów dziedzinowych.

W ramach projektów zbudowano dotychczas infrastrukturę techniczną składającą się z ponad 700 serwerów fizycznych i blisko 750 serwerów wirtualnych oraz ponad 700 urządzeń sieciowych (routery i switchy). Urządzenia te znajdują się u Partnerów projektów oraz w węźle regionalnym (UMWM) z poziomu, którego będą świadczone usługi na rzecz poszczególnych Partnerów. W tym celu wszystkie jednostki uczestniczące w projekcie zostały połączone z węzłem regionalnym szyfrowaną siecią logiczną (wirtualną siecią prywatną z ang. VPN - Virtual Private Network) umożliwiającą komunikacji poszczególnych JST z węzłem regionalnym w ramach szyfrowanego połączenia zbudowanego na bazie łącz internetowych. Docelowo przewiduje się uruchomienie w sieci projektowej ok. 1500 serwerów wirtualnych obsługujących aplikacje zamawiane/wdrażane w ramach opisywanego przedsięwzięcia.

Realizacja Projektów finansowana jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. Szeroki zakres zaplanowanych działań oraz liczba Partnerów uczestniczących w realizacji Projektów powoduje, że łączna wielkość budżetów projektów osiągnęła kwotę 240 mln. złotych, przy czym uzyskane dofinansowanie z Unii Europejskiej wynosi 204 mln. złotych. Ze środków tych sfinansowane zostały zamówienia dotyczące opracowania standardów modeli danych, konwersji baz danych do postaci cyfrowej, opracowania i wdrożenia aplikacji informatycznych, zakupu urządzeń tworzących infrastrukturę techniczną niezbędną do realizacji założonych celów projektowych.

Prowadzenie Projektów o tak złożonej tematyce, w których realizację zaangażowana jest duża liczba Partnerów (w przypadku każdego z projektów ponad 300 uczestników), wymaga wysokiej sprawności organizacyjnej. Bez odpowiedniego zaangażowania, ze strony Partnerów i Lidera, nie byłoby możliwe sprawne i terminowe dopełnianie zarówno wymogów formalnych jak i finansowych związanych z uczestnictwem w Projektach. Kolejnym aspektem, którego nie można pominąć jest przewlekłość prowadzonych postępowań związanych z udzielaniem zamówień publicznych. Wysoka wartość udzielanych zamówień oraz ich zakres tematyczny wywołały duże zainteresowanie podmiotów chętnych do ich realizacji. Przełożyło się to na zaangażowanie oferentów uczestniczących w procedurze udzielenia zamówienia. Wykorzystanie możliwości jakie daje prawo zamówień publicznych podmiotom uczestniczącym w postępowaniu przetargowym, niejednokrotnie skutkowało wydłużeniem czasu przewidywanego przez Zamawiającego na jego udzielenie. Realizacja Projektów odbywa się w ściśle określonych ramach czasowych i przesuwające się w czasie rozstrzygnięcie prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego stanowić może zagrożenie dla powodzenia całego przedsięwzięcia. Ważnym aspektem w problematyce realizacji Projektów są również zmiany przepisów prawa regulujących wykonywanie prac, następujące w okresie wykonania zleconych już zamówień publicznych. Mogą one powodować zmianę zarówno zakresu jak i kosztów ponoszonych przez wykonawcę prac, co w rezultacie może przełożyć się na realizację Projektu. Ważną kwestią okazało się być również monitorowanie realizacji Projektów przez inne podmioty. Pozwoliło to na uniknięcie problemu podwójnego finansowania oraz zyskanie możliwości wykorzystania już wypracowanych efektów.

Zasadniczym zagadnieniem mającym duże znaczenie dla realizacji Projektów jest współpraca Partnerów uczestniczących w ich realizacji. To właśnie od stopnia zaangażowania we wspólnie podejmowane działania zależy ich powodzenie. Niezależnie od tego czy dotyczą kwestii formalno-organizacyjnych czy też prac przy konkretnych produktach, skutkują w sposób jednakowy, wpływają na końcowy efekt – pozytywne zrealizowanie prac projektowych i osiągnięcie założonych celów. Konsultacje z Partnerami Projektu (użytkownikami wypracowywanych rozwiązań) prowadzone na każdym etapie prac poczynając od opracowania warunków technicznych ich uzgodnienia, poprzez etap realizacji przedmiotu zamówienia, a kończąc na odbiorze dają nadzieję, że wytworzony produkt będzie spełniał zadawalał użytkowników.